
D/4233/02.02.02/2016

Asiakasmaksulain- ja asetuksen mukaiset maksut vuonna 2017

Sotela 14.12.2016

Valmistelijat: Vs. terveystohtori Riitta Johannala-Kemppainen, puh. 040 648 2297
Sosiaali- ja terveysjohtaja Heli Sahala, puh. 040 196 5146
Vanhustenhuollon johtaja Liisa Rosqvist, puh. 040 065 9929
Controller Maija Spännäri, puh. 040 352 9082

Esittelyteksti: Sosiaali- ja terveydenhuollon palveluista perittävistä maksuista säädetään sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetussa laissa 734/92 ja -asetuksessa 912/92 (asiakasmaksulaki ja asiakasmaksuasetus). Asiakasmaksulaissa ja -asetuksessa on vuoden 2008 elokuun alusta sidottu palveluista perittävien maksujen ja tulosidonnaisten maksujen tuloajat indekseihin, joiden tarkistukset tehdään joka toinen vuosi. Indeksimuutoksien johdosta tarkistuksia on tehty 1.1.2010, 1.1.2012, 1.1.2014 ja 1.1.2016.

Eräitä sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuja on tarkistettu 23.10.2014 annetulla valtioneuvoston asetuksella (842/2014). Asetusmuutoksen taustalla oli hallituksen päätös julkisen talouden suunnitelmasta, minkä mukaan peruspalvelujen valtionosuutta alennettiin vuoden 2015 alusta. Asetuksella korotettiin eräiden tasasuuruisten asiakasmaksujen enimmäismääriä, terveydenhuollon maksukattoon kuulumattomia maksuja ei korotettu, lukuun ottamatta lausunto- ja sakkomaksuja.

Valtioneuvoston asetus (1350/2015), joka tuli voimaan 1.1.2016 muutti asiakasmaksuasetusta (912/92) ja mahdollisesti tasasuuruisten maksujen korottamisen hallitusohjelman mukaisesti 27,5 %:n erilliskorotuksella. Näin asiakasmaksuasetuksessa säädetään palvelujen enimmäismaksuista. Maksujen periminen ja niiden suuruus enimmäismaksujen rajoissa kuuluu kunnan harkintavaltaan.

Sosiaali- ja terveystoimikunta vahvisti vuoden 2016 alusta voimaan pääsääntöisesti maksujen korotukseksi 15 % vuoden 2015 tasosta edellä mainitun 27,5 %:n erilliskorotuksen sijaan. Lautakunnan käsittelyn pohjaksi on liitetaulukkona esitys taksoiksi 1.1.2017 alkaen noudattaen hallitusohjelman vuoden 2016 mukaisia erilliskorotuksia.

Muutoksena aiempaan esitetään terveyskeskuksen avosairaanhoidon lääkäripalvelujen asiakasmaksun vahvistamista käyntimaksuna. Maksun saa kuitenkin periä ainoastaan kolmelta ensimmäiseltä käynniltä samassa terveyskeskuksessa kalenterivuoden aikana (Asiakasmaksuasetus § 7)

Ottamalla käyttöön ainoastaan käyntimaksu yksinkertaistetaan maksukäytäntöä ja helpotetaan jälkikäteen tehtävän työn määrää. Käytäntö tukee myös uusien järjestelmien käyttöönottoa, kuten itseilmoittautuminen ja uudistuva laskutusjärjestelmä. Tämä kaikki vähentää ylimääräistä työtä ja

Pöytäkirjan tarkastusmerkintä

mahdollistaa paremmin työajan kohdentamista asiakkaiden neuvontaan ja ohjaukseen.

Kehitysvammaisten palveluista ylläpidosta perittävät maksut määritellään erillisellä päätöksellä. Muiden sosiaali- ja terveyspalvelujen osalta heitä varten ei ole erillisiä säännöksiä. Suun terveydenhuollon osalta on tullut esille epäselvyyttä, ovatko palvelut maksullisia myös kehitysvammaisille. Mitään erillistä päätöstä asiasta ei ole pystytty jäljittämään vaan epäselvyyttä aiheuttavat 1970-luvulta löytyvät kirjaukset, joissa ei niissäkään puhuta maksuttomuudesta. Tilanteen selkeyttämiseksi on hyvä tässä yhteydessä todeta, että asiakasmaksut koskevat kaikkia asiakkaita.

Maksukatto

Kohtuuttoman korkeaksi nousevan maksurasituksen estämiseksi on asiakasmaksuista palvelujen käyttäjälle kalenterivuoden aikana aiheutuville kustannuksilla enimmäismäärä eli maksukatto, joka nyt kansaneläkeindeksillä tarkistettuna nousee 691,00 euroon. Palvelujen käyttäjältä perittyjen maksujen yhteismäärää laskettaessa otetaan huomioon kalenterivuoden aikana perityt maksut terveyskeskuksessa avosairaanhoidon palvelusta, yksilökohtaisesta fysioterapiasta, poliklinikkakäynnistä, päiväkirurgisesta hoidosta, sarjahoidosta, yö- ja päivähoidosta, kuntoutushoidosta sekä lyhytaikaisesta sosiaali- ja terveydenhuollon laitoshoidosta. Alle 18-vuotiaan lapsen käyttämistä palveluista perityt maksut otetaan huomioon yhdessä hänen vanhempansa tai muun huoltajansa maksujen kanssa.

Maksukaton ulkopuolelle jäävät mm. kaikki tulosidonnaiset maksut, suun ja hampaiden tutkimus ja hoito, sairaankuljetus, pitkäaikaisen laitoshoidon maksut, lääkärintodistusmaksut, viivästyskorko ja perintäkulut sekä niin sanotut sakkomaksut käyttämättä jätetystä palvelusta.

Maksujen kohtuullistaminen

Asiakkaan taloudellinen asema ei voi olla esteenä palveluiden saamiselle. Maksu on jätettävä perimättä tai sitä on alennettava siltä osin kuin maksun periminen vaarantaa toimeentulon edellytyksiä.

Taulukko sosiaali- ja terveydenhuollon maksukertymästä	2012	2013	2014	2015	30.10.2016
Terveydenhuollon maksut	3 028 682	2 980 760	3 238 311	3 401 794	3 241 164
Sosiaalihuollon maksut	6 889 607	6 153 403	5 458 871	5 588 125	4 790 787
Maksutuotot yhteensä	9 918 289	9 134 163	8 697 182	8 989 919	8 031 951

Tuottokertymään vaikuttavat maksuperusteet vaihtelevat käyntimaksuista vuorokausimaksuihin, toimenpidemaksuihin, vuosimaksuihin sekä maksukykyyn mukaisiin maksuihin. Asiakasmaksuja on vuodelle 2016 arvioitu kertyvän n. 9,5 milj. euroa.

Liitteet: Liitetaulukko asiakasmaksuiksi vuonna 2017

Esittelijä: Palvelujohtaja Jorma Haapanen

Pöytäkirjan tarkastusmerkintä

Ehdotus: Sosiaali- ja terveyslautakunta päättää hyväksyä asiakasmaksulain ja -asetuksen mukaiset asiakasmaksut ja taksat 1.1.2017 alkaen esityksen mukaisesti.

Päätös:

Toimeenpano Ote: Sosiaalihuollon vastuualue
Terveystieteiden tutkimuskeskus
Vanhustenhuollon vastuualue
Kaakon Taitoa Oy
Controller Maija Spännäri

Oikaisuvaatimusohje

Pöytäkirjan tarkastusmerkintä